

Élelmiszertermelés és -ipar Chilében

Ágazatok leírása, és üzleti lehetőségek 2013

Andrés Miró Kiss

Tartalom:

Bevezető	3.
Mezőgazdaság	4.
Zöldség-gyümölcs	5.
Állattenyésztés és húsipar	6.
Tejtermelés és tejipar	7.
Halászat, tenger gyümölcsei	7.
Bortermelés	8.
Élelmiszerfeldolgozó ipar	9.
Kenyér, pékáru	10.
Édesség, snack-ek	10.
Szárazáru, fűszerek, adalékok	11.
Üdítők, alkoholmentes italok	12.
Alkoholos italok	12.
Címkézési előírások	13.
Mezőgazdasági, élelmiszeripari gépek	13.
Lehetőségek	14.
Források, linkek	15.

Bevezető

Chile mezőgazdasága, állattenyésztése, halászata és feldolgozó ipara számos lehetőséget tartogat a két ország közti kereskedelem, tőkeexport és technológiai transzferek területén. Tanulmányunkban vázlatosan összefoglaljuk az egyes ágazatok helyzetét, adatait, és felvillantjuk az adott témában szerintünk szóba jöhető gazdasági együttműködési lehetőségeket. Részletesebb információkért keresse meg a Hungarosur vállalatot.

Mindenekelőtt szögezzük le a tényt, hogy Chile a világ 15-ik legjelentősebb élelmiszerexportőre. A legfontosabb exportcikk a rézkivitel után az élelmiszer. Az utóbbi tíz évben megduplázódott a kivitel, az összes export 30 százalékát, a GDP 14%-át teszi ki. Előrejelzések szerint 2015-re Chile a világ első tíz élelmiszerexportőr országa között lesz, évi 15 és 17 milliárd dollár közötti kivitellel.

Chile különböző kereskedelmi szerződésain keresztül a világ népességének több mint feléhez, a világ teljes GDP-jének 80 százalékát kitevő térségekhez fér hozzá valamilyen vámkedvezményel.

Az exportbevétel 2011-ben 12%-al nőtt, ami egyrészt a nemzetközi élelmiszerárak növekedésének, másrészt viszont a hatékonyabb termelési folyamatok és felszerelések bevezetésének köszönhető. Az új, hatékonyabb technológiák közvetlenül hatottak a termelékenységre, főleg a betakarítás munkafázisában, ahol is az új gépek segítségével sikerült megoldani az utóbbi nyolc évben a növekvő munkabérek miatt felmerülő problémákat.

A chilei élelmiszeripar és mezőgazdaság legfontosabb ágazatai a zöldség-és gyümölcsstermesztés, szőlő- és bortermelés, állattenyésztés, halászat és haltenyésztés, valamint az ezekhez kapcsolódó feldolgozóipar.

A szállítás túlnyomórészt tengeri úton történik, több fontos kikötő szolgálja ki a mezőgazdasági termékek exportját, és jelentős fejlesztések vannak folyamatban több kikötőben is.

Mezőgazdaság

A mezőgazdasági termelés feltételei

Chile kiterjedt középső részén száraz mediterrán az éghajlat – ez a világon mindössze öt térségről mondható el –, mely nagyon kedvez az olíva, a szőlő és a zöldség-gyümölcs termesztésének. Ebben a régióban a legjelentősebb a mezőgazdasági termelés.

Ugyanakkor a 4000 kilométer hosszú, észak-déli tájolású ország fekvése, az Andok heglánc és a Csendes-óceán hatása miatt változatos klímájú térségek váltják egymást, a szubtrópusitól a hűvös, esős éghajlatig bezárólag. Ennek köszönhetően az országban egész év során lehetőség van változatos mezőgazdasági termelésre, az exportszezon kiterjedt, s mivel a déli féltekén fekszik az ország, kiválóan hozzá tud járulni az északi félteke téli fogyasztási igényeinek kielégítéséhez.

Chile természetes határainak köszönhetően rendkívüli védelmet élvez a növényi és- állati kórokozók által kiváltott fertőzésekkel és járványokkal szemben. Északon a világ legszárazabb sivataga, az Atacama határolja, keleten a világ egyik legmagasabb heglánca, az Andok, délen az Antarktisz, ahol gyakorlatilag nincs növényi élet, nyugaton pedig a Humboldt-áramlat hűtötte végtelen Csendes-óceán. Emellett rendkívül szigorú behozatali szabályokkal és ellenőrzéssel igyekeznek megakadályozni a kártevők behurcolását az ország területére.

Zöldség - gyümölcs termesztés és feldolgozás

A gyümölcskivitel 65 százalékát a narancs, alma és asztali szőlő teszi ki. Chile a világ legnagyobb szilva- és asztaliszőlő-exportőre, a második legnagyobb avokádó-exportőre, kiwi- és málnaexportjával a harmadik, nektarin-kivitele a negyedik, alma- és áfonyaexportban pedig az ötödik helyen áll. Legfontosabb piacai az Egyesült Államok, Kína és az Európai Unió.

A Chile Alimentos élelmiszeripari szakmai szervezet statisztikái szerint az országban termelt zöldség és gyümölcs 52%-a feldolgozásra kerül, konzerv, fagyasztott vagy szárított termék illetve gyümölcsle (vagy zöldséglé) formájában. Becslések szerint az így feldolgozott termékek több mint 70%-a exportálásra kerül.

A szárított gyümölcs termelése is fontos, az ország a világ második legnagyobb aszaltszilva-, a negyedik legfontosabb mazsola-, és az ötödik legfontosabb almalé-exportőre. A szárított termékek palettája széles, a legfontosabb szárított gyümölcs az aszalt szilva és a mazsola, a zöldségek közül pedig a paprika, gomba, oregánó és a paradicsom.

A konzervek közül a legjelentősebbek a paradicsomalapú termékek és a barackkonzervek.

Chile a világ második legnagyobb fagyasztott-élelmiszer exportőre, a halászatot is beleértve. Az exportált fagyasztott gyümölcsök közül a legfontosabb a málna, melyet az eper és a szeder követ.

A levek közül a legfontosabb az almalé, mely az összes kivitel több mint felét teszi ki, a szőlőlé követi mennyiségben. Az utóbbi években számottevően növekedett a zöldséglevelek illetve a vegyes zöldség-gyümölcs levek iránti kereslet.

Versenyképessége növeléséhez Chilének becslések szerint további 500 ezer hektárnyi földet kell zöldség-és gyümölcstermelésre bevonnia. Lehetőségek vannak a további diverzifikációban, magasabb árú termékek, például a diófélék, avokádó, organikus zöldség-gyümölcs termelésében.

Jellemző a chilei gazdaságra, hogy amikor egy mezőgazdasági termék rentabilitása csökken, igen gyorsan megtörténik az átállás más, kifizetődőbb kultúrákra. A Mezőgazdasági Minisztérium Innovációs Osztálya sokféle módon támogatja a termelőket az új termékekre való átállásban.

Állattenyésztés, húsipar

Chile nem minden húsipari termékből önellátó. Paraguayból importálta a legtöbb marhahúst, egészen 2011-ig, amikor is száj-és körömfájásos állatokat találtak az országban, azóta főként más országokból fedezi a behozatalt.

A hús- és tejipart illetően fontos megjegyezni, hogy 1998 és 2008 között 55 százalékkal nőtt a chilei húsipari termelés, megerősödött a szárnyas- és sertéshúskivitel, valamint dinamikusabban fejlődik a marha-és birkahúsexport, melynek terén nagy növekedésre lehet számítani.

A baromfitermelés a legjelentősebb az országban, az összes hústermelés 43%-át teszi ki. Utána következik a sertéshústermelés 40%-al, majd a marha, 16%-al.

A sertéstermelés a legdinamikusabban növekvő szektor, az utóbbi tíz évben több mint 50%-al nőtt a belföldi sertésfogyasztás, mely így mára megelőzte a baromfi-húsfogyasztást.

A chilei hústermelés 75%-a mindössze 5 cég kezében koncentrálódik. A marhaszektor legnagyobb cége az Empresas AASA vállalat.

Az Agrosuper vállalat az ország legnagyobb húsipari cége. Hozzá tartozik a "Super Pollo" leányvállalat, amely a csirketermelés 55%-át fedi le. A "Supercerdo" vállalattal a sertéstermelés 65%-át tudhatja magáénak, a Sopraval-al pedig a pulykatermelés 64%-át.

Tejipar

Chile hosszú ideje önellátó tejből és tejtermékekből, 2001 óta pedig stabil exportnövekedés indult meg.

A déli országrészben található kiterjedt legelők és esős klíma kiváló körülményeket teremtenek a tejtermelésnek. 2009-ben 2,4 milliárd liter tejet termeltek Chilében, becslések szerint 2020-ra ez a szám évi hatmilliárd literre fog nőni. A folyékony tejen kívül tejport, sajtokat, vaját, joghurtot, tejszínt, tejalapú édességeket, karamellkrémet és sűrített tejet is termelnek az országban. A tejiparban és a kapcsolódó iparágakban az előrelátható növekedés miatt számos lehetőség fog megnyílni. Egyértelműen exportorientált az ágazat, olyan, különböző kultúrájú országokba is exportál mint India, Oroszország, Algéria és az Egyesült Államok, emiatt változatosabb feldolgozott termékek készítésére van szükség, például a sajtok területén.

Halászat, tenger gyümölcsei

Chile halászata és haltenyésztése, valamint kagylótenyésztése is jelentős. Norvégia után a világ második legfontosabb lazacexportőre. A Humboldt-áramlatnak köszönhetően hideg, oxigéndús óceánban ragyogó lehetőségek vannak a kagylótenyésztésben, és az ehhez kapcsolódó termékekben és szolgáltatásokban.

Az ország mintegy 4000 kilométer hosszú tengerparttal rendelkezik, déli partvidékét sokezer csatorna, fjord és szigetcsoport tagolja, a világ öt leggazdagabb tengeri élőhelye közé tartozik.

A lazac Chile második legfontosabb exportcikke a réz után. Csak a lazactenyésztésben 1200 cég nyújt termékeket és szolgáltatásokat, több mint 53.000 embernek ad munkát az ágazat.

A chilei tengeri termékeket frissen, fagyasztva, konzervként, szárítva, sózva és füstölve is értékesítik. A húsfogyasztáshoz képest alacsony a hal iránti belföldi kereslet.

Bortermelés

A bor termelése és exportja sokkal gyorsabban nő mint a belföldi fogyasztás, az összes bortermelő ország közül Chilében a legalacsonyabb az egy főre jutó borfogyasztás.

2010-ben rekordmennyiségű, 1.5 milliárd dollárt tett ki a chilei borkivitel, ami a 2000-es mennyiség több mint duplája. Ezzel Chile a világ ötödik legnagyobb borexportőrévé nőtte ki magát, Franciaország, Olaszország, Spanyolország és Ausztrália után. A legnagyobb cég a Viña Concha y Toro, melyet a Viña San Pedro követ.

Chile elsősorban exportra termel bort, mely az összes agrárkivitel 21 százalékát teszi ki, az ország stratégiaként jó minőségű, de elérhető árú borok termelését tűzte ki. Az össztermelés háromnegyedét a vörösborok teszik ki, azok közül is a Cabernet Sauvignon, a Merlot, Carmenére, Syrah és a Pinot Noir termelése a legfontosabb. A fehérborok közül a Sauvignon Blanc és a Chardonnay emelhető ki. Az ország klímája és vulkanikus talaja, relatíve alacsony költségei valamint fertőzésmentessége mind versenyelőnyt jelentenek a nemzetközi piacokon.

Az egész termelési folyamatban, és a hozzá kapcsolódó ágazatokban találhatunk lehetőségeket, meg lehet említeni a raktározási és öntözési technikák fejlesztésének szükségességét, a biotechnológiát és nemesítést, borturizmust.

Élelmiszerfeldolgozó ipar

A feldolgozott (csomagolt) élelmiszer kivitelének értéke 2004 és 2008 között 717 millió dollárról 1.5 milliárd dollárra emelkedett. Elsősorban a zöldség-gyümölcs kivitele növekedett (konzerv, szárított, fagyasztott termékek és gyümölcslevek formájában). Fontos kiviteli cikk a csokoládé, kekszek, édességek és üdítők. Több mint 200 nagyobb élelmiszeripari üzem működik az országban.

Ma 53 élelmiszerfeldolgozó cég uralja a chilei belső piacot, ezeknek a száma felvásárlásokon és fúziókon keresztül csökkent.

A chilei élelmiszerbehozatal legfontosabb termékei: snackek, egészséges snackek, különleges üdítők, kekszek, tonhal, diétás édességek, rágók, csokoládé.

A termelési lánc minden elemében találhatunk befektetési lehetőségeket, a termelés, a biotechnológia és kutatás, a kereskedelem, szakképzés, a feldolgozóipar és egyéb ágazatok területén is, sok esetben állami támogatással.

A feldolgozóipar, biotechnológia, biotrágya, öntözéstechnika, nemesítés, csomagolás, minőség-ellenőrzés és egyéb területeken is vannak lehetőségek. A termelés során megmaradt organikus hulladék biogázzá alakítása iránt is élénk az érdeklődés.

Több élelmiszeripari óriáscég is fektetett be az országban, például a Nestlé és a PepsiCo vállalatoknak is vannak gyárai. Habár a feldolgozott élelmiszer belső piaca dinamikusan növekedik, ezek a vállalatok elsősorban Chile kiváló nyersanyagait és kereskedelmi egyezményeit kihasználva külső piacaik kihasználására törekszenek.

Kenyér, pékáru

Chile az amerikai kontinens legnagyobb kenyérfogyasztója, az évi átlagos fejenkénti kenyérfogyasztás 98 kg. Ezzel a világon a második helyen van Németország (106 kg) után. A háztartások bevételeik 3%-át költik kenyérré átlagosan, míg fejlett országokban mindössze 1%-ot. A pékáru 21%-át szupermarketekben árulják, a többit pedig 98%-ban kis és közepes méretű pékségekben. A legfontosabb csomagolt kenyérgyártó cég az Ideal (a mexikói Bimbo csoporthoz tartozik), a Castaño és a San Camilo pékségek következnek utána. Az előre gyártott édes pékáruk piacán a legfontosabb a McKay vállalat (Nestlé) 40%-os piaci részesedéssel és a Costa (Carozzi), 30%-al.

Édesség, snackek

A chilei édességek piacát évi 657 millió dollárra becsülik, ami évi 5.2 kg fejenkénti fogyasztást jelent. A legfontosabb cég az Arcor Dos en Uno, Costa (Carozzi) és az Ambrosoli (Carozzi). A nagy versenynek köszönhetően latin-amerikai viszonylatban alacsonyak az árak.

2001 és 2007 között 44.5%-kal növekedett az eladások értéke, és további növekedés várható, a Business Monitor International tanulmánya szerint.

Az évi fejenkénti csokoládéfogyasztás 2,6 kg. A csokoládépiacot három vállalat uralja: Arcor Dos en Uno, Carozzi és a Nestlé. A luxus csokoládék piacán a Bozzo, Varsoviene, Damien Mercier, Félix Brunatto és a Dos Castillos osztozik. Az édességek eladásán nagyjából fele-fele arányban osztoznak a hagyományos élelmiszerboltok és a szupermarketek.

A snackek chilei piacát évi 800 millió dollárra becsülik, beleértve a kekszeket, mogyoróféléket, sós és édes különféle snackeket. A három legnagyobb szereplő az Evercrisp (Lay's, Doritos, Cheetos), 70%-os piaci részesedéssel, Marco Polo (15%) és a Kryzpo (8%).

Nagy ütemben növekszik a fogyasztás, és a régióban fejenkénti 1.4 kilós évi fogyasztással Chile fontos fogyasztónak számít, de így is messze elmarad Mexikó, az USA vagy Nagy-Britannia fogyasztásától.

Az édesítő szerek közül a természetes Stevia alapú folyékony és tablettás édesítők fogyasztása a termékek bevezetése óta ugrásszerűen növekszik.

Szárazáru, fűszerek

A fűszerek éves piacát 25 millió dollárra becslik Chilében, szinte az összes fűszert importálják.

A fejenkénti száraztésztafogyasztás évi 9 kg, ami nagyon magas. A chilei tésztagyártás meghaladja az évi 140.000 tonnát, amelyből mindössze 20.000 tonnát exportálnak. A Carozzi vállalat a legfontosabb szereplő, több mint 60%-os piaci részesedéssel. A Lucchetti vállalat (a Corporación Tresmontes-hez tartozik) a második legfontosabb gyártó. A tészták több mint 75%-át szupermarketekben értékesítik, a többit hagyományos élelmiszerboltokban.

A levesporok piaca is jelentős. A Maggi (Nestlé) a piacvezető, de a Naturezza és a Knorr is megszilárdította pozícióit, főleg intenzív reklámkampányok segítségével.

Az állataledelek piaca is növekedésben van. Nagyon nagy a verseny és alacsony a márkahűség. A legfontosabb importcégek az Effem (Whiskas), Nestlé (Friskies, Purina Dog Chow és Alpo) és a Pet Market (Bil Jac, Precept, ANF, Star Pro, Pet Time, Must és Windy Hill).

Adalékanyagok

A nagy élelmiszergyártó cégek leginkább Kínából hozzák az adalékanyagokat.

Fontos cégek: Duas Rodas (brazil cég, színezékeket gyárt), Inducorn (Corn Products Chile), Lefersa (chilei élesztőcég), Puratos Chile (pékségek és édességgyárak beszállítója), Iansa (cukor) és a Cramer.

Üdítők és alkoholmentes italok

Az üdítőitalok 2010-ben több mint 1.9 milliárd dollárnyi eladást produkáltak. Szénsavas üdítőkből adtak el legtöbbet, több mint 1,6 milliárd dollárnyit ugyanebben az évben. Utána következik a szénsavas ásványvíz és a gyümölcslevek és nektárok.

A legsikeresebb üdítőmárka a Coca Cola, 52%-os piaci részesedéssel. 2006 és 2010 között megtriplázódott a sportolónak szánt italok eladási mutatója.

A kenyér és a húsok után az üdítőital a leggyakrabban fogyasztott chilei ételkészlet.

Alkoholos italok

A chilei lakosság évente fejenként több mint 56,3 liternyi alkoholos italt fogyaszt. 2010-ben 1.7 milliárd dollárt költöttek alkoholra, amely az összes italfogyasztás 25%-a. A legjobban a sörfogyasztás nőtt, a bor és a pisco (népszerű szőlőpálinka) kárára. Általánosságban elmondható, hogy az alacsonyabb alkoholtartalmú italok piaca nőtt, például az előrekevert, gyümölcsös italoké.

Az összes alkoholeladás 64%-a sör, 28%-a bor, 6% pisco és 2% egyéb.

Az éves belföldi sörfogyasztás megközelítőleg évi 1 milliárd dollárt és fejenkénti 35.8 litert tesz ki. Egyre ismertebbek a helyi sörözők által gyártott kézműves sörök (például a Kross, vagy a Cerveza del Puerto), egymást érik a sörfesztiválok. A legfontosabb vállalatcsoport a CCU (Compañía Cervecerías Unidas), mely a Luksic család birodalmához tartozik. A CCU piaci részesedése megközelítőleg 85%, övék az Escudo, Cristal, Kunstmann, Morenita és a Royal sör, és hozzájuk tartozik a Heineken, Budweiser, Corona és a Guinness chilei licence. Utánuk következik a Cervecerías Chile csoport (Inbev), megközelítőleg 12%-os piaci részesedéssel.

Címkézési előírások

Minden terméken kötelezően előírt a spanyol nyelvű címke, az adatokat a metrikus rendszer szerint kell feltüntetni. A termelő ország nevének is szerepelnie kell, továbbá fel kell tüntetni a minőséget, a tisztaságot, összetevőket és a nettó súlyt vagy méretet.

További specifikus előírások vannak a konzervek, cipők, villamos energiát használó termékek, gázzal operáló termékek, műanyagok, borok és alkoholos italok, textilek, a búzaliszt, tisztítószeres és a rovarirtószeres számára.

Az élelmiszereken spanyolul kötelező feltüntetni az összes összetevőt és adalékanyagot, a gyártási és a lejárat dátumot valamint az importáló cég nevét. Metrikus rendszerben kell feltüntetni a súlyt és méreteket. Az olyan termékeket, amelyek nem tesznek eleget a címkézési előírásoknak, be lehet hozni az országba, de addig nem lehet forgalomba hozni, amíg nincsenek megfelelően címkézve.

Mezőgazdasági, élelmiszeripari gépek

Az élelmiszerfeldolgozó- és csomagológépek piaca a 2010-es 64.5 millió USD-ről 2011-ben megközelítőleg 72 millió dollárra nőtt, ami nagyjából 12%-os növekedés, elsősorban a magáncégek terjeszkedési projektjeinek köszönhetően. Óvatos becslések szerint az elkövetkező öt évben évi 10-12%-al fog nőni a piac mérete.

Lehetőségek gazdasági együttműködésre

A chilei bor, lazac, pisztráng és a friss gyümölcs mind nemzetközi jó hírnévnek örvendenek, és bár még mindig növekednek, már érett iparágaknak lehet nevezni őket.

Ugyanakkor jelentős növekedésben van a húsipar (marha, baromfi, sertés és egzotikus húsfajták), az olívaolaj, a kagylótenyésztés és a haltenyésztés valamint a tejipar.

Chile, mely hagyományosan nyersanyagexportáló ország, mind az állami stratégián mind a piaci szereplőkön keresztül egyre inkább a magasabb hozzáadottértékű termékek kivitele felé mozdul, és ehhez feldolgozó és csomagoló gépekre van szüksége.

A tejipar egyre növekszik, elsősorban európai eredetű, dán, finn, holland, spanyol és német gépeket és felszereléseket hoznak be.

Minden olyan technológiára, gépre és felszerelésre szükség van, amely növeli a minőséget, a termelési- és az energiahatékonyságot.

A chilei termelőknek nagy szüksége van olyan környezetbarát felszerelésekre, amelyek segítségével be tudják tartani a legfőbb célpiacaik (Japán, EU, USA) környezetvédelmi előírásait.

Érdekes lehetőségek vannak a hatékonyabb vízfelhasználást elősegítő öntözéstechnikai felszerelések behozatalában és installálásában. Egyre növekszik a lakosság, a bányászat és a mezőgazdaság vízigénye, miközben évről évre kevesebb a csapadék. A 2010-es földrengés során jelentős károk keletkeztek az öntözési infrastruktúrában, itt még mindig találhatóak lehetőségek az újjáépítésben.

Precíziós mérő-és egyéb felszerelésekre is szükség van, a termelési feltételek hatékony valós idejű felügyeletéhez.

Betakarító és szüretelő gépekre van igény a munkaerőköltség leszorítására. Általában mindenféle olyan felszerelésre szükség van, ami csökkenti az energiafogyasztást, környezetbarát és hatékonyabbá teszi a termelési folyamatot.

Források, linkek

www.odepa.cl A mezőgazdasági minisztérium agrárpolitikai és tanulmányi osztálya

www.inversionextranjera.cl A chilei állam külföldi befektetésekért felelős főosztálya (spanyol)

www.foreigninvestment.cl A chilei állam külföldi befektetésekért felelős főosztálya (angol)

www.ine.cl Nemzeti Statisztikai Hivatal

www.minagri.gob.cl A mezőgazdasági minisztérium honlapja

www.sag.cl A mezőgazdasági minisztérium növény- és állategészségügyért és erdészetért felelős osztálya

www.sna.cl nemzeti agrárszövetség, termelőket, szakembereket és különféle szakmai szervezeteket tömörítő érdekvédő szervezet

www.indap.cl A gazdasági minisztérium kistermelők támogatásáért és fejlesztéséért felelős osztálya

www.sofofa.cl Az ország egyik legfontosabb iparkamarája és szakmai szövetsége, többek között nemzetközileg elfogadott származási bizonyítványok kiállításáért felelős

www.chilealimentos.cl élelmiszeripari szakmai szövetség

www.salmonchile.cl a chilei lazacszektor szakmai szövetsége

www.apa.cl baromfitermelők szövetsége

www.asprocer.cl sertéstermelők szövetsége

www.winesofchile.org borászati szakmai szövetség

www.chileoliva.cl olíva-termelők szövetsége

www.fedefruta.cl gyümölcs-termelők szövetsége

www.asoex.cl zöldség- és gyümölcsexportálók szövetsége

www.chileanavocados.org chilei avokádók importját elősegítő szervezet az USA-ban

www.vinitech.cl borászati szakmai kiállítás honlapja

www.pesca-sur.cl halászati és haltenyésztési szakmai kiállítás honlapja

www.aqua-sur.cl haltenyésztési szakmai kiállítás honlapja